

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

**Sefer ohel Ya'aqov ve-huh hibur na'eh ve-neḥmad 'al
ma'amerim tamuḥeh ḥidushe agadot ve-ḥidushe ṭe'amim**

...

Shapira, Ya'aqov Kahana

אריפּש אנהכ בקעי

Frankfurt de-Odrah, 479 [1719]

VD18 10050418

דימעט

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9381

היו שנת תלמוד עולה דון ולזה אמר גם מודים שהך עבדך
 ר"ל שלא היה חטא שלי כחשב למוצא ועוד יש לישב בזה הדין
 עת דאמר דוד ואל יושלו בי ואתרו ר"ל דלא לישתעו בי רבנן
 או אינם מלמד שביקש דוד שלא יכתוב ספריו : ולפי
 זה אחרי שכל התנלות של דוד היתה זאת שחזר ומסבתו
 הראשונה וזוהי שהיך נדחק ורשע ביד הק"ב וגו' הנהיך היתה
 ר"ל בשמעת העמדת הטיסה אף נדחק ורשע קאמר וכיון שקאמר
 שגוירות ה"ב בדיבורו הוה מפשע וראוי להאי קרא בדבר ה'שמים
 כעצו ולזה אמר דוד מוזר לדוד השמים הם עתים כבוד אל ר"ל
 שדוד היה מוזר שיש לו פירך גוירת המקום היא שהוא גזר על
 הטיסה ושוב אי אפשר להיות באופן אחר כי דיבורו עושה מעשה
 ומי יגיד זאת שדיבורו עושה מעשה ל"א השמים עספרים כבודו
 שגבראו כדבור שגברא דבר השמים נעשו : ונ"ל
 לישב באופן אחר הקושיא דלעיל ל"א הפך משכבו של לילה ליום
 ונ"ל הוא שאמר לו הק"ב מהו נפשה אותו וחק שהוכחתי לעיל
 לפי ספרות דוד ה'שמים לישב ביום ושלילה הורה גבר
 קא אשאלך אע"כ היה להוציא עיניו מן השלנות כי חסד הוא
 ונ"ל לישב באופן זה ע"פ דאיתא דרש רבא רבא רבא רבא רבא רבא
 ככח בקרבי ומכאובי נגדי תמיד רחמי היתה בת שבע לדוד משעת
 ימי בראשית אלא שבה עלינו במכאוב ופירש מהרש"א כי אי
 לגלג נכון כי האם כבדחת משעת ימי בראשית מן הגלג ונ"ל
 הוה דוד דיע עכש שבע שאל את ענה אף מן יומי יומי לן
 שהוא אדם והיא עתרת לו ולזה היה צריך רחמי ואיתא ב"ב
 בפירושו בעסק אבינו היא הרחה לו דם יוד אף שאמר וכי
 רואין כי נידע בליבא אחרת לו וכי דנין דיני נפשות בליבא וקשה
 למה לא אחרת לו כפיצור בלא רחמי דם וכי דנין דיני נפשות
 בליבא וחק כשהוא אדם לה שכל מורד באלכות היה ואין צריך
 למיניו והלא גם שגברא ליה דם הוא אדם כן שהוא מורד באלכות
 והיה הטיבה לו עדיין לא יצא טבעך בעולם ונ"ל כל זה היכולה
 לומר לו אף בלא דאיתא וצריך הוא גם שאבינו עדין הי' מוסקת
 בדבר זה חס הוא אדם או לא חס הוא אדם אין שייך לומר
 עדיין לא יצא טבעך כיון שהו' אדמוהו טרעל כל חבל מן ואולי
 הוה אינו אדם רק שהוא מלך עבד משיח שישל שפשו למלוכה
 אף זה עדיין אינו מפורסם לכל ואז שייך פיר לומר עדיין לא יצא
 טבעך אף זה המסק הי' גלוי בדבר זה שאם הוא אדם מכת שמתן
 לו משמיתו ע' שני והאבות העולם נכחו לו ג"ב ע"כ אברהם
 יצחק יעקב כדאיתא בפרש"א דוד בעצמו שהוא דאם כי הוא לא
 יבנה הכית שגא' מ"ק אחר לא תבנה את הכית כי שלמה בן הוא
 יבנה הכית ונ"ל כשהוא יח' שמי פעמים ע"א הוא יהי מעבד
 בשמחת שלמה בנו כי אין המלכות וכו' והכית לא יבנה ע"כ
 הוא וייתר לזאת ע' ונ"ל כי מצי אהני לו בנתינת איתן ע' שנים
 כיון שהוא צריך שוב לזאת איתן ואהני ל' שאחר שה' לו ב' פעמים
 והוה מחנה ימי ומחנה לילות והוה וייתר הלילות ונשאר כל שני
 ימים עד שלוש נדדה שבת עיניו כדאיתא עד שבת הי' עוסק
 בתורה עתות ואלך בשירות ותשבחות שהשיגה א' מ"ם בייחוד
 ונ"ל הוא וייתר רק הלילות ונשאר כל שני ימים ואז לילית שלו
 דיכ' כיום וכל זה הוא אדם הוא ארביע' אבינו שהי' בסעיק אדם
 הוא אדם והוא לו דם נידע מן הוא אדם ואז לילה כיום תאיר לו
 וגם יכול הוא לזון אף שהוא אדם לה וכי רואין את הים בליבא
 נמצא שאין אית אדם א"כ וכי דנין בליבא ולפ"ו ל"ל שנס
 זה רשעה לו אבינו בהנחתה ואמרה לא תהי' לך זאת לפוקה
 אבל אחרת תהי' לפוקה והוא בת שבע ולמה ל"א אמר לו ואף
 שכל אחרת שמכאן למדו ר"ל שהק"ב הודיע לו בזה הוא מנסה
 אותו אבל עתה נראי' שהוא אהרע לו בהסע נפשו כיון שאין
 אית רוא' אדם בלילה א"כ אין את אדם ונ"ל זאת לא יהי' לפוק
 אבל בת שבע ימי' לך לפוקה לשני סבתך אין אתה אדם ונ"ל
 היא אסורה לך : ולפי זה עתן למה הפך משכבו של לילה
 ליום שדבריו כיון ששע דברי אלף או הכין אמרם שאף בת שבע
 יהי' אסורה לו שהוא אינו אדם כלל לך הפך משכבו של לילה ליום
 וזאת היא אינו אדם ואמר לו הק"ב מהו הוה נקטין שגברא
 בדבר ערוה שהרי סתם באר בדבר ערוה ונשיא' שהוא אסור
 גם בבת שבע ואם לא יאמר לו כלום הרי הוא אדם ומותר בבת
 שבע ונ"ל באת כאלה הוכיחו הק"ב ע"כ הפך משכבו או דאש
 וידע שהוא אדם ונ"ל אחר ולגלג נכון בקרבי וק"ל :

אמר בן המצטר משה מעשיל כהנא ג"כ בענין דוד למה שכי'
 מחולקין מנאי דוד עם דוד כי הסוכני' הי' אומרון דוד הבא על
 א"א מיתתו בזה כי כן הי' אומרים מעוות לא יוכל לתקן זה הבא
 על א"א דוד אין לו תקנה וח"א זה הפורש מן התורה ואפשר
 מהו הוא שאמר הק"ב לרוד טוב לי י' א' בחי' מ' עוסק בתור'
 מאלף עולת ר"ל רעו לו שכתורה חביבה מאוד וזה הוא הפירוש
 מעוות לא יוכל לתקן הפורש מן התורה ולא כמנאי דוד וק"ל
 ואנכ זה אינא מלתא בעם מחותני הרב המושלג מוסר' אהרן
 סג"ל אכ"ר דק"ק ווילעקן
 ג' תעמית אילפא ור"י הי' גירסתו באורייתא דחיקי לבו מילתא
 טובא אסרי' פ' וניעבד עסקא וכו' ר"י הדר אילפא לא דדר
 וכו' אמרו לו לאילפא אי יתיב מר וגרים לא היו מלך מר אזל תלי'
 נפשי' וכו' אמר מי איבא דשאל לי בהמכתבא דר' חיאל ור' חזני'
 ולא שפיענא ליה מעפני' נפילנא וכו' והענין ע"פ מדר' פדוש
 תורה גוה לבו משה מורשה ירושה לך ת"ה הפורש ועתה אינו
 בוש לחזור לירושת אבותיו אפי' חזר וברושלמי ונתתי אותם
 לכם מורשה למן דיהא פגם כמו מורשא דסכוי' וקשה תורה
 כיון לבו משה מורשה איהו פגם בתורה ח"ו ומשני לית דיהא כני
 מיכא דבתר דלעי משכב נגמ' חגיגה איהו מעוות שאין יוכל לתקן
 זה ת"ה הפורש מן התורה ויובן שאמר לאילפא אי הוי יתיב מר
 וגרים לא הוי מלך מר והשתא שפירש מן התורה א"א לחזור לש
 דמעוות שאין יוכל לתקן דפ"ה הפורש מן התורה והוא יזה
 להורות כמ"ד תורה גוה לבו משה מורשה ירושה ואין בוש לחזור
 לדירושת אבותיו חזר וכן יאמר האומר מורשא לן דיהא דבתר
 דלעי משכב לך אחר אי איבא דשאל לי' בהמכתבא וכו' ולא
 שפיענא באופן שלא שכת ודאי כמ"ד מורשה ירושה ואין בוש
 לחזור ע"כ דברי הרב הל"ל :

א טעם אהא דקנסו הק"ב לאדם כראשונא חטא שלו במיתת
 ולא בשאר עונותיו ר"ל ולפי דם משלם מנופו ומועד
 מעלי' וזה יודע דהנוף הוא חלק הנפש והוא מתחננים אבל
 הנפש הוא חלק אלפי נומעל ולכן אדם שחטא שלו הוא
 חטא ראשון ולכן משלם מנופו שהוא חומר אבל אינו כשאר
 שולמין כחטא או דין הוא כשור המועד להשתלם מן העלי' ואז
 אף הנפש הוא סובל שהוא נוטל דיוק אחד המעולה שבה וזה מן
 העלי' ולכן באמת משה שאמר' כבוד וכו' כרחוק דביעי ביה ודינס
 כיועד ולכל דדיעות דלגי' שם אי בתל' ומנא הוה חוקה או
 כד' גניחות ולכן אמר משה מחני נא עסקרך שהוא מן העלי' ודוקו
 ב

הרבה טעמים אית לי אהא דאמר ר"ל דריקין במיתתן קריין חייך
 וכשם גויי ולכן דריקין אין מתחילין מרוח דא לא בסריח כשר
 הקודש מעולם וכו' ע"ש ולי נראה ע"פ דאיתא בזוהר אהא דאמר
 שלמה משכב אמי המיתם שכבר מתו ר"ל שכבר מתו בשולח'
 דמארי' ע"ש אדם כי ימות באהר' ייתר וזו היא חיותו שאמר
 כי הוא חייך וק"ל :

ג ולקוט ולקוט ראובני בשם עסקתא מר אחד איל אחד
 מר אחד מיוחד שבעדו איל אחד שלא היה כמנוה ע"כ עסקתא
 ויש להקשות למה שני שעירי' הי' שוין ואף אותו שכי' להם לא
 היה אחד מיוחד שבעדו ר"ל לתת טעם ע"פ דאית' בזהוהר פרשת
 פנחס על מה היה באין השני שעירים אחד לה' לכטר על מיעוט
 הירח ולכן כתיב ב' שעיר אחד לה' עולה ולפ"ו ל"ל כיון שהק"ב
 צריך לכפר י"ל דשלא כדון הוא מיעוט ירח וכדון אמרה ירח שהוא
 שנים שוין ולזה השני שעירים היה באין שוין כדי להוריש שדון
 הוא להיות שוין וק"ל ודבר זה תלי' בסלונתא ע"פ דאיתא
 בהסבתא סוטה מפני מה תיקונו תפילות בלחש כדי שלא לביישו
 ולפ"ו אי אפשר לומר הטעם הי' לשני שעירים אבל כבסרי
 יש טעם אחר וגם בירושלמי דברכות לומר שהוא יקרוב בכל מיני
 קריבות שאף מה שאנו מברכין בלבנו או מרחשין בשפתינו והוא
 יודע ולפ"ו הטעם הי' על עמדו וכו' י"ל שמה דוד שהיה
 שני פרכים טובים אחד אמר יכתוב ספריו כי דוד שאמר אל
 יכתוב ס"ל דטעם שלא לבייש וישה שאמר יכתוב ספר
 כאחד טעם ועתה נא ולמד לפי שכלל לכל המריך לך :

ד לתת טעם מה פעולתו שיראל שהקדימו נעשה לנשמה
 ע

טעם על דוד
 שהפך משכבו
 של לילה ליום

אור
 זלך
 דוד
 זמר
 זר
 יאות
 ק"ל
 קיבל

עד שה' יתברך החזיק לך טובה הרבה בעד פעולתו זו ופיין בדרוש שלי סמכת קידושין במאמר יודוך ה' כל חלבי ארץ כי שעשו אחרי פך וגם פעולת דברי ערובי וכוונת לשמיעתן אבל כאן אין רבוי להאריך אך להשיג ערך דברי הטעם החספסוק והוא זה שהרי כל האמת שחלו ואחרו מה כתיב ביה וביין שאמר הק"כ להישמעאל לא תבאף ולעשו לא תרצה לא יכלו לקבל וא"כ גם ישראל היה מתוראין מדבר זה ג"כ כן אש ישאלו מה כתוב ביה ויאמר לך ג"כ אחיה דבר שאי אפשר יהיה לקבל כגון לא תגזו אחיוסן עברו שהרי יעקב עקב את אחיו ולזה חקצו בדבר זה ואחרו כעשה וסדר בשעת ולא כח"ה שאלו מה כתיב ביה והוא נשאר והדר הם עיב לנו כעשה אבל ישראל אמרו יהי מה שיהיה כעשה וק"ל :

ה טעם לעזי נפקח עיני היה העורה צריכה לכתוב על שזה שהיה עניו שגאמר והוא עשה עניו מאוד מכל אדם וכי בום הוא היום שבתה של משה הלא כל העולות ומדות טובותיהם בו ולמה לא פרט רק העבירה :
 וק"ל ע"פ דאיתא בגמרא כל המתנאה כגשול באשת איש והם שדרכו כח"ה דכתיב והטעו אחרי משה עלמד שחשדו בו ח"ה ואיתא בערבי פסוקים ג"כ ה' תכרו פליון עמי העזירי אברהם בדבר חשוב ועשיר העשיר פירושו בנינה ויוון הדר בעיר ואינו חושף ומה רונק היה שפירוש מאשתו משעת יתן פורה ועל כן חשדו ואם כן הק"כ המיוס להכריז וזהו שדבריו עליו הק"כ סתמו כבודו ואיש משה עניו מאוד ר"ל שאין בו שום גאון ואין שום נקום לחשדו באשת איש לאמקו מעדת קרח שאמרו מדוע תבטח על קטל ה' וק"ל :

ויו ועוד טעם אחד ר"ל ע"פ דאיתא בעירובין כמותם חפשי שהיה נוחם ועלוב וכו' עד ללמדך שכל המשפיל עצמו הק"כ עניו וכל המצביה עצמו הק"כ משפילו וכל השחור אחר גדולה גדולה כבודת מעמו וכל הכבודת הן גדולה גדולה מחמת אחריו למוס ריחטא יש כאן כפל לשון דמה לי כל המשפיל עצמו מצדיק אותו וכוונת כל השחור אחר גדולה וכו' וק"ל דאיתא להשמייעון בום דלא תיפא כיון שהמשפיל עצמו ואף שכל בוונתו כדי לזכות בגדולה בום שהוא משפיל עצמו לוי"ה שוב כל השחור אחר גדולה שבוים הוא רופה לזכות בגדולה ואין ענוה זו כי אם גאון שהוא רופה לזכות בגדולה לזה אמר כל השחור אחר גדולה גדולה כבודת מעמו וכל הכבודת הן גדולה שהכלות לו הוא השפלה לא לזכות בגדולה כי אם לבדות הן הגדולה או הגדולה מחמת עליו וק"ל :

יא טעם למה ציווה הק"כ לפשת כדכ"ב וזה דווקא ואדרכה הלא פירושו הנה כדי לספק חמת המלך וכוונתו ה' ראוי לעשות משל כסף שהכסף רומז לחסד אבל כזכר רומז לדין וק"ל מתוך כך קושא ר"ל שהרי הכרובים הן בחין לספק חמת המלך והוא דרך משל כשארם כוננים נוטל בנו על ידו ובתבטלה הכעם מוכח שהוא משפיע עם בנו כך הוא הכרובי' שיהפכו ממידת רגונות למידת רחמינות ולזה בבין ציווה הק"כ לעשות אותן הכרובים של זכר וזהו שזכר כוח דין להרחיב חמתן שהם מהפכו רמוגו לרחמים ע"כ דווקא של זכר וק"ל :

יב טעם איהא דאיתא שפנמותיו של דאוביה' מוגולגלין בארון עד עלות משה שגאמר ונשם עלם אל חלוקי' ולמה דווקא עד עליית משה בקבלת התורה וק"ל ע"פ דאיתא במדרש יחי ראובן ואל יסוף זיהי מתין מספר ופירש רש"י פיה' וינהם עם אחיו דחי היום חטאו לא נס עם אחיו ואיתא בילקוט יתרו בחודש השלישי זש"ה כתוב לך שלישי' התור' משולמת ומשה שלישי לךך וזה הוא לקבלת התורה בשביל ששבתו הוא שלישי וגם הוא שלישי אהרן ומרים ומשה נמנה אילו ה' חטא ראובן ולא ה' כונה עם אחיו אז לא ה' שלישי רק שני ואו לא ה' קבלת התורה ע"פ משה לפימה ה' יעצותיו של ראובן מוגולגלין בארון שעדיין כבסמן אם חטאו אז לא עד עליית משה לתורה וקשה למה חלה משה שהוא שבת ג' ש"ה שאף ראובן נימנה עם אחיו ואין חטאו חטא וק"ל :

מאות אבל המחשבה נדון ע"כ להיות לטובה ולא לטובה אבל בח' שגם המחשבה לא טובה אז אין לו שום תועיל על אותו הכיסוד ולכן קשה הירשורי עבירה וק"ל ומדוקדק הוא בלשון שאמר קשה הירשורי עבירה חפצורה שגרי שם עבירה והירשורא חלה שם דחיידי עבירה בלא הירשורא והכי משכח' לה אם לא כוב האופן שחשבתו לטעם כדו להשלים תרי"ג ואז אם חין מחשבתו לטעם רק לביטתו עבירה ואז חף אם יכול להיו' תירץ על השעשה אבל על הירשורא אין לו שום תירץ וקשה הירשורי דעבירה עבירה וק"ל :

ח ורפי זה הוא טעם הספיק למה דאמר ר"ל ע"פ תמוכס דוגי' נעשין כיו' והוא באופן זה כ"ל שדעתו ומחשבתו היה כדי להשלים תרי"ג ואז נעשין לו כוכיות והרבה חושבי' אית בדבר זה חף כנשין דוגיות כוכיות אך לא נוחא לי ללמארי' כאן ואפשר שאכתוב דרך בפני עצמו :

ט טעם למה דאמר ר"ל כמותם חקונות הם אמר הק"כ הם חיים דבר לטובה חף על בגאוי חינו חחר ע"כ וברך ביאור למה באמת כן וק"ל ע"פ דאיתא בקידושין ס"ג דף ס"א ע"פ בגמרא דתנאי דלתי' בה רמזורי ובי' חנינא' דלרבי מאיר לתנאי הוא דאיתא ואם כן הם לא כפל הפנאי בטל והתנסו או מה שהיה קיימת חף בלא קיום התנאי וככ' ידענו שכל התורה כולה היא אם קיימים התנאות וקבל שכן ואש יעבור על אחת מכל התנאות יקבל עונשו וא"כ אם הק"כ הכתיב לקבל שכן רב טום על תנאי כדי לקיים התנאות ה' נריך לתנאי כפול שאם יעבור יקבל העונש הרע אך מפי עליון לא תנא הרע וא"כ א"כ א"כ א"כ כפול ועיילת הוא אם אמר הק"כ חיוה דבר לטובה אפילו על תנאי אינו חוזר שדרי חי אפשר הוא לכופלו והתנאי בטל והמתנס קיימת וק"ל ועיון בליקוטיו' מה שכתבתי שם מה ותמצא נחת :

י ועל הדולת של שני שערי' מנאי בוונתו ו"ל דא חיוה מדותא דהרי' דילטורא כגון דק"כ יטיל עמי' גרל וזמין דאי' מאסתר שויהנה לסקן עם סמלך ל הפתחה עיון בוונת תגוה זשם ועברתי בארץ מצרים חני ולא מלחך חני ולא שרף והקשה שם בוונת חי הכי יקרא סני הוא לשגרי דלא דמי מאן דפשיי מלכא למאן דפשיי הוונתא חלה למרד כח גבורתו ומעלתו של הק"כ חת' הק"כ אותה זו סבלה ומחמת מאוד חין דאין הן לשגרי לה' מלחך ולא שרף דבר קדוש בין רשעי' אדורסי ומטעמי' חלה אפי עושה מה שאין מלחך יכול לעשות חלה אומר חני ממקו' קדוסי' יחך כך ולא שאפי עובר ממקום קדוסי' וכעשה כך וק"ל שהוא מרומם בלשון חני שהוא חין חף שאין חני שם גורמי' שם וזה שאמר חני ולא מלחך שאין המלחך יכול לעשות וק"ל :

יא טעם למה ציווה הק"כ לפשת כדכ"ב וזה דווקא ואדרכה הלא פירושו הנה כדי לספק חמת המלך וכוונתו ה' ראוי לעשות משל כסף שהכסף רומז לחסד אבל כזכר רומז לדין וק"ל מתוך כך קושא ר"ל שהרי הכרובים הן בחין לספק חמת המלך והוא דרך משל כשארם כוננים נוטל בנו על ידו ובתבטלה הכעם מוכח שהוא משפיע עם בנו כך הוא הכרובי' שיהפכו ממידת רגונות למידת רחמינות ולזה בבין ציווה הק"כ לעשות אותן הכרובים של זכר וזהו שזכר כוח דין להרחיב חמתן שהם מהפכו רמוגו לרחמים ע"כ דווקא של זכר וק"ל :

יב טעם איהא דאיתא שפנמותיו של דאוביה' מוגולגלין בארון עד עלות משה שגאמר ונשם עלם אל חלוקי' ולמה דווקא עד עליית משה בקבלת התורה וק"ל ע"פ דאיתא במדרש יחי ראובן ואל יסוף זיהי מתין מספר ופירש רש"י פיה' וינהם עם אחיו דחי היום חטאו לא נס עם אחיו ואיתא בילקוט יתרו בחודש השלישי זש"ה כתוב לך שלישי' התור' משולמת ומשה שלישי לךך וזה הוא לקבלת התורה בשביל ששבתו הוא שלישי וגם הוא שלישי אהרן ומרים ומשה נמנה אילו ה' חטא ראובן ולא ה' כונה עם אחיו אז לא ה' שלישי רק שני ואו לא ה' קבלת התורה ע"פ משה לפימה ה' יעצותיו של ראובן מוגולגלין בארון שעדיין כבסמן אם חטאו אז לא עד עליית משה לתורה וקשה למה חלה משה שהוא שבת ג' ש"ה שאף ראובן נימנה עם אחיו ואין חטאו חטא וק"ל :

יג טעם למה דאמר ר"ל תחת הכסף אביא וזה וכו' תחת ר"ע ומכירו ונ' למה הוכיר כעיו דווקא ר"ע והלא כל אי' ישראל אי' חילוף תחתיו נכ"ל שהוא אחריו דווקא ר"ע משום

משום שפי' ר"ע במקום השכינה בתוך עשרה הרומי מלכות וז"ל
אין עי' שיהא תחתיו שהרי הוא נידמה לשכינה וק"ל :

יד טעם לכה דלמדי רז"ל כפי' דכ"ב אחר רבי יוחנן חמש
עבירות עבר אותו רשע באותו יום בא על כפרת
המזרחית דכתיב היום כי כפרה עמנו והרג את הכהנים והקריב
והוא עיף וכתוב היום עיפה נפשי וכפר בעיקר כתיב הלא למה זה
כתיב הלא הכה הגוי הולך למוט וכפר בעיקר כתיב הלא למה זה
לי וכתוב היום זה חלי ולאנסו וכוה את הכבודה דכתי' ויבועשו
את הכבודה ע"כ וזו לא דעספניח ס"ל טעמא דנפשי שמתאן
לילמוד שבער חמשה עבירות והכל לילמוד שפשוט אחד דכתיב
ויבוא עמו מן השדה הוא השדה של כפרה המזרחית והוא השדה
שכבר בו הכל ואין גירך לג"ש של ופוח עיף ד"ל שהוא כפשוטו
שהוא עיף מטרדת פדוך וכן כל אשר יגע על פני השד' וכן כוונת
על פני השדה וכן רבות רעות תפלות השדה וכן כתיב ויבוא
עין השדה ופי' מייחוס טעמית וכן היום דכתיב גבי יוסף וימאז
האיש והנה פועה כשדך גם שם בירוש' בזה האופן שיוסף ה' ה
כפרה ר"ל כפרה של שדה וק"ל :

טו טעם לקדישא סם ארסותאני כספר נשות ארס
כשם עוללות ארסים לפי שסם ארס מורה על
אחרות מה שחינו כן בשאר לשונות וכו' :

טז אמר בן המזבח חשה מעשיל כהנ' ל"ג נ"כ טע' להא
דלמדי רז"ל או להם לרשעי' שיהשכין מידת
רחמי' לנידת דין ומקודם נתרן הפסוק טוב כעם משחוק כי
ברוך פני' ויטוב לי כי חיתא בנחמא ושפטו העדה וכיליו הערש
פרך עדה שוטט' ועדה מלת' שלמדו וכו' ואם כולה לחובה וזו
זכא' וז"ל אם אירע הדבר שכת' א' ריך כד"ב ופי' כולין לחיוב
ולא שאר רק א' משקדרין כנפא אס' זה ג"כ מייחוס אותו הוה
כולהו לחיוב וז"ל וזכאי ומטוב דבר עליו אז הוא חיוב וז"ל
טוב כעם משחוק ר"ל שדראה לו כעם ויוליד חוב פליו זה טוב
לו כי ברוב פני' טוב לב ר"ל שדראה לו פני' רעי' ויטוב לב ר"ל
שדראה לו פנים רעי' חובה זה טוב לו שיהא כולה לחוב וזו
הוא טעור וק"ל כנפא שלפעמי' כזה אחרון מן הסנהדרין מלמד
עליו וכו' לחוב כנפא לו וזה שאמר רז"ל או להם לרשעי' שיהשכין
מידת רחמי' למידת דין וק"ל :

ואנה זה אינא מלתא כסם בן דודתי הרב המופלג יסודר ראוון
עק"ק ואפלאח אב"ד למה קהילות בעבודת פאדלי' וז"ל איתא
בחדש שלך מושך ויחשך ולא חרו דברו אחר הק"ל האין הזכרי'
לילקו' כחושך עיד הסביחו כל פלגיא כול' סמור' זה תמוה ויתורן
כך רק נקדי' מה בין דמי' כפשות לדימי' תמונות דימי' כפשות תפחילין
מן סז' וד"ע מן הגדול ועוד ד"ל גירך וכו' ושפטו עדה וגו' וד"ע
אין גירך וכו' מה ידועה על חושך יש שני סירוש' הא' כדי שיועמו
הרשעי' בשלשתי ימי חפלה וז"ל הוה דימי' כפשות ועוד טעם כדי
שישאלו כסף וזהו ויתורן שער כיון שאמר הק"ל ראוון מן לילקו'
בחושך א"כ ש"פ שהוא דימי' תמונות הואיל שהתחיל בגדול מיד
כסמינו כל פלגיא ר"ל מיד שלא זריכה הלכת דין וגם כל פלגיא
ר"ל שלא זריכו' וכות וק"ל דברי מי חכס

טז
שעתי' ופי' הרבי המופלג עובד' לזיר דין דק"ק ליפא
אחרתי' לומר טעם פשוט ונתקבל על מה אשר קבעו חז"ל פלגיה
כרב באיורי' וכשנאל' בדי' . פי' פלג' בחיובי' המשקל שיקול
סדעת לרב סה' בקי' ויפיר משנאל' בחיובי' ושנאל' סה' בקי' ויפיר
ערב כדמי' . והרב שהחור כפסכות חוות יואיר כדחק מלוד בזה
יעו"ש . והנלע"ד לומר פ"ס דרית' בנפרא דתענית דק' י'
ע"א רב אשר יום שמי' כו' ושנאל' אחר כו' וסימך עילאי' בני
מוח תפאי' לא בני' מוח ופ"ס רב סה' תאריך ישראל כו' ע"ש
ועי' בספר ויחשקן שרבי' מ' אלק' ישראל ושנאל' מכלל . ובנפרא
דסנהדרין לא יקור שבת ויפוד' אלו רחש גלית כו' ואחוקק מדין
דגליו אלו בני' כיון של הלל' עוס' הלא תשיע' דשבת עדיף
וכפרק מקום שנהנו אמרי' אכל עכבל' לזרן ישראל כיון דאין
בייסיקן לבו אחרת דה"ס כוללתא דאיסור ויהיה דכתי' ארץ ישראל
חכיו טמי' כו' אכל לעבין כשקבת טמון וכשקף ב"ד כו' ע"ש
באריבו' . ונתעפה מוחא דע"כ קבעו חז"ל פלגיה כרב בחיובי'

כמה דחכמי טמי' בא"י . וכשנאל' דמי' דהוא מכלל . וזה נכון
ונתקבל :

טז אמר בן המזבח חשה מעשיל כהנא טע' להא דלמדי
רז"ל כל המתנאה כחילו עובד ע"ו בהקדמה
קטנה מה שאמר רז"ל מכל הדברי' אשר טוב ה'אל' יאמר חי' חשמי'
בה רק יאמר חשמי' בה ורצונו לעשות אך מזה חשמה שמרי' דכתי'
גור עלי' שלא לעשות חץ בע"ז שנאמר בה תועבה דכתי' לא תב'
תועבה אל ביתך שהוא תועבה שלא יתאוה לה ולפי' זה גבי נאום
כתיב כמי' כי תועבת ה'אל' גובה לב והרי היא כע"ז וק"ל
ואנה זה אינא מלתא בנפרא דמקבת יווח שקילה שנאת חינס
כשלשה עבירות שדורה ע"ו וגליו עריות ושפיכות דמי' וכסוימת
דמלתא תכא רשעים היו אלא שתלו בטוחים בהק"ל וקשה
מאי שייכו' זה לזו ונראה לי לפי פשוטו כי כאן יש להקשות הלא
אמר רז"ל המורה בע"ז כאילו כופר בכל ספורים כולה וא"כ לל"ל
כשלשה הלא בע"ז הכל בכלל וכפי' ל"ל שיש חילוק בין מורה
להעביר כי דווקא המורה בע"ז הוא כופר ממש לא כן העובד
לפעמי' הוא עושה כשכיל' איום דבר שהקדש לו שלא כהוגן או
כשכיל' ממון ואעפ"כ הוא כופר' בה' ויתורן שפי' כי הנפרא הקדש
קושיא טמי' למה ח' כשלשה עבירות שבתורה הלא בכלל ע"ו הכל
בכלל ולכן עתרן רשעי' ה'י אלא שתלו בטוחי' וז"ל לא הוה רק
עובד ואינו חמור כ"כ :

טז עפי' פרב הגדול אב"ד דק"ק סאכטשוב
יז בגמרא דמכחות כשמה שעלה מזה למדום וכו' הלך וישב
לסוף שזכה עשר שורות ושעתי' מפיו טעם
לשבת למה ישב דווקא לסוף שזכה עשר שורות דווקא דא' בגמלה
עמוקין' דכ' שערי' בינה כל ח' כלול' מעשרים כנפא כולם הם אלק'
שערים וכו' חלק בינה ולשש' רבינו בתנא' תתק"ט שערים חוץ
מעשר האלק' ולכן ויקרא אלק' ועירא וכן חשה ר"ע מטטרון שר'
השנים נפרא' חלק תתק"ט א' לכל לר"ע ולתלמידיו כנפלה חף
שער האלק' כנפא ה'י חסר לחשה מר"ע רק חלק האלק' וא' בגמ'
דיווח' וסנהדרין תמי' קרי אלפי' דמי' בשיבה של הק"ל כנפא
חלק האלק' מ"ח אלפי' דמי' הם שזכה עשר ולכן הוה נ"ל לישב לסוף
שזכה עשר שורות חלק האלק' מהשורות ממש חלק האלק' שבי'
חסר לו מר"ע ותלמידיו ודוק :

יח אמר בן המזבח נחם כהן אפי' חילוף חלקי לתת טע'
לדבר על מה שאמר רז"ל כל המבוא מועד' כאילו
עובד ע"ז רק נקדי' כי כושש משה אל תקרא כי כושש אלא בא'
שש שעשו סעבל כשש שעות ואותן שש שעו' בטלו באותן השעו'
שיש במועד' חוץ שיימי' רגל כפני' ענינו ואסוב אותן שעו' ונפא
שאותן שש שעו' בטלו בימי' מועד' כי הן חושבין גם זה למועד'
כיון שאמר חז"ל מה חסר ונפלא' שמי' המועד' מבטלי' הע"ז א"כ
כל המבוא מועד' כאילו עובד ע"ז ר"ל שאין תיקון על ע"ז וק"ל
ועוד נראה לי טעם הנולדא שאמר רז"ל סתיעבה כשבת קורעין
לו גור דינו כי גירך להבין מה שאמר חכמים ז"ל ואוב' ויש א' לפני'
מתך ואיתא ש"ס הוה עירוש סכל' א' ואחד גירך לדחוג'
שח' יו' לשחר ולכן ישש תשובה בודיות ולי נראה דרך פשוט
מאוד כי מנאת כתוב שאי' חשאר להיות לאדם בלא חכילה ושתי'
יותר משחכמי' וסו' דמו וסוב' י' א' לפני' מוחך להשתענו' חמי' וזו'
נרצה לה' כי זה הוא פשוטה מופלג וז"ל הוא או גירך להשתענ'
גם כשכת' וזה שאמר רז"ל כל השתענה כשכת' וגו' וק"ל :

יט בישעיהו סיוון כ"ד רני עקרה לא ילדה סנהה וזה לשון
ולא חלה כי רבי' בני' שמוחה עכבי' בעולה אחר
ה' הרחיבי מקו' אהלך וה' אהלך תראו ולא תבאנו כי כושש עולאך
לא תוכרי עוד וגו' ועיין בר"ק שפירש וכן כל הפרשים שיקר'
הכחילה והכבטה שזה יפי' נאולה שלמה ולא יפי' טוב גלות וע"כ
א' לא תיראו ולא תבאנו וגו' ע"פ דאיתא בפערה מיתא' טעם
חששין לזעזעל כקודם דכתיב וחמישיתו ווסף עביו ליה דווקא
חומש ושיש כשארם מוציא מהקדש לחולין אז כח החיטוי' יונק
מהקדש חלק חמישית ולכן עוסף חמישיתו עליו ונכח' סם רחי'
מהא כסוד האלק' לך שלמה ומאמי' לגוטר' את פרי' אילו מאמיני'
מן חומש חלק ומערי' למרי' מן הקליפה שמרי' למרי' אשאר למנות

